

Spastische parese met lijfbieden een onderschat probleem bij melkgeiten

Het blijkt een onderschat probleem bij geiten: spastische parese al dan niet in combinatie met lijfbieden. Afstudeeronderzoek van twee dierenartsen in opleiding toont aan dat de aandoening vaker voorkomt dan gedacht. Recente bevindingen wijzen op een afwijking in het ruggenmerg, maar verder onderzoek moet meer duidelijkheid geven.

Het lijkt een relatief nieuw probleem bij Nederlandse melkgeiten: krampen in de achterpoten, gepaard met verslapping van de spieren in de achterhand, soms in combinatie met lijfbieden. Maar geitenhouders zijn al langer bekend met spastische parese, blijkt uit afstudeeronderzoek van Thijs Koekkoek en Linda Tolhoek, dat zij onlangs afrondden. Karakteristieke verschijnselen die geitenhouders van tijd tot tijd bij hun melkgeiten zien, zijn een steile stand met naar achteren strekken en kruisen van de achterpoten, bekkenkanteling, kromming van de onderrug en verminderde bespiering van de achterhand. Geiten met spastische parese hebben een verslapt gebied rondom de anus en vagina, soms in combinatie met lijfbieden. Lijfbieden is meestal een op zichzelf staande aandoening, maar tegelijk met spastische parese lijkt het een andere oorzaak te hebben.

Start onderzoek

Thijs startte begin 2013 met een onderzoek naar de bekendheid van de aandoening. Uit enquêtes onder Nederlandse melkgeitenhouders, dierenartsen en voeradviseurs, bleek dat ten minste 45 bedrijven bekend zijn met spastische parese. Daarmee blijkt het een onderschat probleem: de verwachting was dat minder bedrijven met de aandoening te maken zouden hebben. Het onderzoek van Thijs richtte zich ook op het vinden van risicofactoren, maar die werden helaas niet gevonden.

De dierenarts in opleiding bezocht samen met een dierenarts van de GD daarnaast enkele bedrijven om bloed af te nemen van aangedane en niet aangedane geiten. Bloedonderzoek wees op mogelijke afwijkingen in de botvorming en spieren. Pathologisch onderzoek toonde bij een van de twee aangedane dieren lichte ontstekingsverschijnselen aan in de grote hersenen en het ruggenmerg. Daarnaast werd subtiele aantasting van de spieren in de achterhand gevonden. Thijs vond in de wetenschappelijke literatuur wel aandoeningen en ziektes met vergelijkbare verschijnselen, maar geen echte match.

Vervolgonderzoek

Het vervolgonderzoek van Linda, in oktober 2013, richtte zich op het lokaliseren en benoemen van de afwijking in de geit. Ook zij bezocht bedrijven (met de GD dierenarts) om bloed af te nemen, maar vond na analyse van de bloedwaarden geen significante afwijkingen.

Uit het onderzoek naar spastische parese in combinatie met lijfbieden bleek onder andere dat de reflexen in de achterhand afwijkend zijn door spastische spiercontracties.

Twee geiten met spastische parese die naar de kliniek Landbouwhuisdieren van de faculteit Diergeneeskunde in Utrecht waren gebracht voor klinisch onderzoek, bleken naast de eerder beschreven afwijkingen een verminderde gevoeligheid van de spiegel, een afwezige spanning op de staart en een ongecoördineerde, verslachte gang met gestrekte hakken te hebben. Ook de reflexen van de achterhand waren afwijkend. Met elektromyografie (EMG) is daarom de spieractiviteit van de achterhand gemeten, waarmee spastische spiercontracties werden aangetoond. De onderzochte geiten zijn geëuthanaseerd. Een afwijking in het ruggenmerg, die ervoor kan zorgen dat de sturende banen vanuit de hersenen de achterhand minder goed kunnen bereiken, lijkt na klinisch onderzoek het meest waarschijnlijk. Pathologisch onderzoek toont echter vooralsnog geen afwijkingen aan.